

VALALÍČAN

Vobecné noviny

Ročník IX.

Číslo 2, júl 2003

Cena: 5,- Sk

V čísle: * Mgr. O. Székely farárom vo farnosti Vítaz * Práce v našej obci... *

V nedeľu na sviatok sv. Petra a Pavla sme sa rozlúčili s našim pánom kaplánom Mgr. Oliverom Székelym vo farskom kostole, ktorého otec arcibiskup dňa 14.6.2003 povýšil do funkcie farára vo farnosti Vítaz.

Veriaci v poďakovaní poukázali na 5-ročnú službu pána kaplána vo farnosti. Jeho služba sa vyznačovala najmä prácou s deťmi a starými ľuďmi.

MGR. OLIVER SZÉKELY FARÁROM VO FARNOSTI VÍTAZ

Aj touto cestou by sme sa mu chceli poďakovať za odslúžené sv. omše, hodiny strávené v spovednici, za čas venovaný prípravám na hodiny náboženstva, detské sväté omše, za birmovné nauky a katechetické stretnutia s prvoprijímačimi deťmi, za milé slová venované starým a chorým, za miništrantské stretnutia a športové zápolenia i výlety do prírody. Vďaka mu patrí aj za rozlúčky so zosnulými, ktorým predchádzali návštevy chorých, kedy nehladel na dennú či nočnú hodinu.

V pamäti ostane prvoprijímačím deťom, birmovancom aj mladým párom, ktoré spečatil sviatostným manželstvom.

Pán kaplán iste nezabudne na plač detí, ktoré krstom priviedol do spoločenstva Katolíckej cirkvi.

Všetkým nám bude chýbať jeho úsmev a milé slovo. Preto, aby nezabudol na svoju prvú kapláňku, dostal na pamiatku obrazy všetkých kostolov farnosti.

V mene občanov Valalík, v mene poslancov obecného zastupiteľstva sa s ním rozlúčil starosta obce a odovzdal mu ďakovnú listinu „Za príkladnú prácu kňaza pri duchovnej obnove obce“.

Na novom pôsobisku, do novej zodpovednej funkcie mu prajeme veľa pevného zdravia, hojnosť darov Ducha Svätého a Božích milostí. Dúfame, že ostane stále veselým optimistom. Nech sa na jeho tvári netvoria vrásky od starostí ale od úsmevu.

Veľkým darom mu bude snaha nás všetkých splniť jeho heslo „Buďte dobrí“.

P.K a H.K

Mgr. Székely je veľkým priateľom detí.

PRÁCE V NAŠEJ OBCI POKRAČUJÚ V MEDZIACH NAŠICH MOŽNOSTÍ.

Vážení občania, dovoľte, aby som Vás informoval o stave prác na rozvojovom programe našej obce.

Vodovod

Doposiaľ bola vybudovaná od začiatku roka vodovodná vetva zásobovacieho a rozvodného potrubia priemeru DN 200 mm od Topoľovej ulice cez Športovú, Kostolnú, Urbársku smerom k predajni potravín v časti Košťany po Abovskej ulici. V zmysle uzavretej cedačnej zmluvy s obcou investorom tejto vetvy je Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. Košice. V poslednom čase bola výstavba tejto vetvy cca v polovici Abovskej ulice pozastavená z dôvodu, že investor prestal dodávateľovi SVIP s.r.o Košice uhrádzať faktúry. Listom starostu obce som požiadal generálneho riaditeľa Vodárenskej spoločnosti, aby zabezpečil pokračovanie výstavby tejto zmluvne dohodnutej vetvy. Zároveň som požiadal o financovanie naväzujúcich prípojných úsekov v celkovej dĺžke 1,2 km.

Obec Valaliky požiadala aj o dotáciu na výstavbu vodovodu v našej obci z prostriedkov Ministerstva životného prostredia. Žiaľ, doposiaľ, napriek pravidelným urgenciám sme oficiálne oznámenie o výške pridelených prostriedkov nedostali. Najnovší príslub je 17. júla 2003.

V prípade, že dôjdu finančné prostriedky z Ministerstva budeme pokračovať v ďalšej výstavbe.

Výstavba telocvične a rekonštrukcia kotelne základnej školy

Keďže ani tu ešte nemáme oznámené či a koľko dostaneme prostriedkov na uvedenú výstavbu, osobne som navštívil Ministerstvo financií SR aby som zistil aký je skutkový stav. Návrhy z Ministerstva školstva boli odoslané. V týchto návrhoch sú zahrnuté aj nami požadované objekty. Doposiaľ však definitívne minister financií, resp. štátny tajomník nepodpísal rozhodnutie, preto podľa získaných informácií by sme mali dostať odpoveď do 2 týždňov na kotelňu a trochu neskôr na telocvičňu. Opäť sme teda v štádiu čakania a neistoty.

(Pokrač. na str. 10)

Dni obce Valalíky 2003

V sobotu aj v nedeľu 21. a 22. júna sa opäť (po druhý raz) konali tzv. Dni obce. Po dobrých skúsenostiach aj priaznivej odozve v minulom roku obecné zastupiteľstvo rozhodlo o usporiadaní tohto podujatia aj v tomto roku.

Všetko nasvedčuje tomu, že to bolo rozhodnutie správne. Prvý deň sa niesol v znamení hesla „Celá obec športuje“. Je potešiteľné, že vyše tristo (300) občanov od najmenších (materské školy) až po najstarších (70-ročný dôchodca) sa zapojilo do rôznych športových súťaží.

Súťažilo sa v behu „Od studničky ku studničke“, v minifutbale žiakov (15 mužstiev),

tanca striedavo s d.j. p. Lubomírom Ivanom až do 0.30 hod.

Táto časť programu sa stretla s veľkým záujmom našich občanov i občanov z okolitých obcí, z ktorých mnohí vyskúšali tanec v prírode.

Neodmysliteľnou súčasťou podujatia boli aj stánky s občerstvením, kde okrem nápo-

minifutbal dospelých (10 mužstiev, z toho 2 rómske). Dievčatá súťažili na školskom dvore vo vybíjanej, stolní tenisti rôznych vekových kategórií súťažili v priestoroch kultúrneho domu.

Vyhodnotenie súťaží sa uskutočnilo v sobotu večer, výsledky uvádzame v tabuľke.

Tak, ako v minulom roku, sa uskutočnila súťaž o najkrajší dom, predzáhradku, keď občania sami svojimi hlasovaním rozhodli o tom ktorý dom sa im najviac páči.

Vyvrcholením sobotňajšieho programu mali byť vzlety balónom na futbalovom ihrisku. Kvôli nevyhovujúcim poveternostným podmienkam, žiaľ, balón ako skutočná atrakcia nemohol vzlietnuť.

V priestoroch dopravného ihriska však vystúpil rumunský folklórny súbor CONUNITA so svojim príznačným spevom a tancom z oblasti Sedmohradska a Satu Mare.

Po súbore nastúpila na pódium naša dychová hudba Valaličanka, ktorá hrala do

jov bolo možné pochutnať si na guláši, opekanej klobáske ale veľkou atrakciou bolo pečené prasa, ktoré zabezpečil (ako aj guláš uvaril) poslanec p. Martin Tóth.

V nedeľu pokračovali Dni obce kultúrnym programom, ktorý zabezpečila vlastne celá obec. Od najmladších detí z materských škôl, deti zo základnej školy, ZUŠ-ky, komorný spevácky zbor Kadencia, ženská spevácka skupina ako aj miestny Rómovia (Marcel Zubko, Lubomír Zubko a Drahoslav Gaži).

Ako účinkujúci hostia vystúpil zbor mažoretiek z Vyšnej Myšle a mužská ľudová spevácka skupina z Kokšov-Bakše.

Starosta obce verejne ocenil všetkých sponzorov kultúrnych podujatí, najmä tradičného Valalického jarmoku.

Hostami podujatia boli aj Ing. Mária Sabolová poslankyňa NR SR, ako aj starostovia obcí Čaňa, Kokšov-Bakša, Vyšná Myšľa.

Podujatie moderovali Helena Jakobová a Eva Výrostková.

Podľa značne vysokej účasti je zrejmé, že zámer podujatia ohlásený starostom obce – aby sa občania našej obce stretli a upevnili svoje priateľské vzťahy, nadviazali nové priateľstvá, že v našej obci máme mnoho šikovných a schopných ľudí sa potvrdil. Budeme každému vďační, kto s dobrým úmyslom poskytne pre organizátorov nové

podnety a rady ako ešte viac zlepšiť a skvalitniť toto podujatie.

Je treba záverom poďakovať všetkým našim poslancom, menovaným členom komisií, bývalým našim poslancom, zamestnancom obce, učiteľom ako aj ostatným spoluobčanom, ktorí počas obidvoch dní veľmi ochotne a nezištne sa podieľali na príprave a zabezpečovaní celého podujatia.

Výsledky jednotlivých súťaží

Prvou súťažnou disciplínou bol beh „Od Studničky ku studničke“. Celkove sa na beh prihlásilo 21 pretekárov. Ako prvý do cieľa dobehol Vladimír Hudý z časti Všechsvätých.

Výsledky podľa kategórií:

I. kat. – dievčatá:

1. Viktória Berešová
2. Števa Šimková
3. Zuzka Kacvinská

II. kat. – chlapci:

1. František Horváth ml.
2. Tomáš Hudý

III. kat. – Juniori:

1. Vladimír Hudý
2. Pavol Jakab
3. Jaroslav Džubara

Dni obce Valaliky 2003

IV. kat. 1. Peter Pástor
2. František Horváth
3. Vincent Mitro

Vybíjaná

Ako druhá súťažná disciplína, vybíjaná dievčat, sa hrala na ihrisku pri ZŠ. Túto súťaž zabezpečoval učiteľ ZŠ Vadim Ivanov. Do súťaže sa zapojilo cca 50 dievčat. Výsledku tejto súťažnej disciplíny boli nasledovné:

1. miesto – 7.B
2. miesto – 6.A
3. miesto – 5.A

Minifutbal

Najmasovejšou súťažnou disciplínou tak, ako v minulom roku, aj v tomto bol minifutbal dospelých a žiakov. Žiaci súťažili v kategóriach a výsledky sú nasledovné:

I. kat. – žiaci 4. roč.:
1. miesto – 4.A
2. miesto – 4.C
3. miesto – 4.B

II. kat. – žiaci 5.–6. roč.:
1. miesto – 6.B
2. miesto – 5.C
3. miesto – 6.C

III. kat. – žiaci 7.–9. roč.:
1. miesto – 9.B
2. miesto – 7.B
3. miesto – 8.B

Kat. dospelí:
1. miesto STARS
2. miesto CELTIK
3. miesto NANUK

Stolný tenis

Stolnotenisový turnaj sa začal až poobede o 14.00 hod. v sále kultúrneho domu pod vedením Imricha Svata. Výsledky podľa kategórií:

I. kat. - najmladší žiaci:
1. miesto – Rastó Eliáš
2. miesto – Filip Výrostko
3. miesto – Jozef Peterčák

II. kat. žiačky:
1. miesto – Dominika Lacková
2. miesto – Marcela Bartóková
3. miesto – Lenka Vašková

III. kat. – OPEN
1. miesto – Jozef Kacvinský
2. miesto – Lívia Drotárová
3. miesto – Pavol Eliáš

IV. kat. od 40–60 rokov
1. miesto – Juraj Adamčík
2. miesto – Zlatko Hudák
3. miesto – Jozef Kacvinský

V. kat. nad 60 rokov
1. Jozef Ondruška
2. Michal Potoma

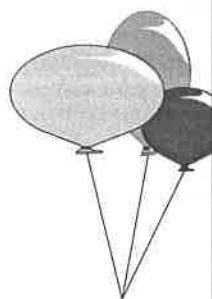
V rámci Dni obce súťažili aj deti materských škôl.

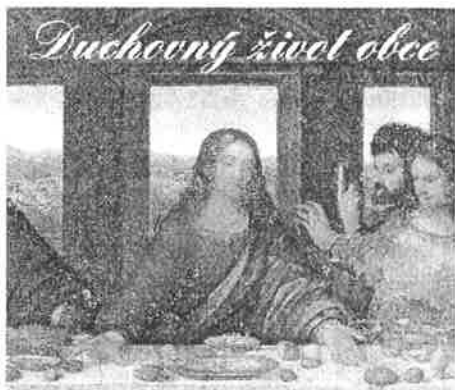
Súťaže sa zúčastnili deti materskej školy z Buzíc aj zo Všetehsvätých pod vedením p. učiteľiek Eriky Begániovej, Margity Ružičkovej a Renáty Timkovej a za účasti rodičov. Súťažilo sa v nasledovných disciplínach:

– hod lopty do koša, chôdza po lavičke, prechod strašidelným vrecom, podliezanie popod tunel, kĺzanie na šmykačke, prechod cez oblúkovú preliezku, hra na štafetu, prenášanie loptičky na lopatke, skok vo vreci, preťahovanie lanom.

Po ukončení súťaží bolo každé dieťa odmenené sladkosťami, ktoré zabezpečil obecný úrad i materská škola Všetehsvätých.

R.T.

Po nástupe do farnosti pred piatimi rokmi som položil svojmu predchodcovi, duchovnému otcovi Nickelovi, otázku: „Otče, čo je potrebné urobiť s kostolom?“ Odpovedal: „Potrebná je celková oprava a hlavne nová sakristia na južnej strane“.

ROZŠÍRENIE SAKRISTIE – ĎALŠIA ETAPA OBNOVY KOSTOLA

Ing. arch. Neufeld vypracoval nádherný projekt novej sakristie na južnej strane s priamym otvorom do svätyne a spojením so starou sakristiou polprstencom za svätyňou. Boli sme nadšení týmto estetickým a citlivým riešením a predložili ho Pamiatkovému ústavu v Košiciach. Odvtedy sa začala ťažká päťročná cesta. Plán bol zamietnutý.

Druhý návrh od toho istého autora riešil sakristiu na južnej strane v podobe samostatnej budovy medzi kostolom a starou farou. Tento návrh bol priechodný u pamiatkárov, ale nebol vonkoncom prijímaný zo strany farnosti. Zmenili sme architekta, ktorý tiež odmietol myšlienku samostatnej budovy spojenej krčkom k veži kostola.

Tretí návrh vypracovaný Ing. arch. Kaločayom spájal kostol so starou farou skleneným koridorom. V starej fare by bola sakristia a ďalšie potrebné zázemie. Toto riešenie sa nám zdalo kompromisné a bolo prijímané

tak pamiatkármi, ako aj zo strany farnosti. Keď hovorme zo strany farnosti tak to znamená, že som si vypočul mienku farskej ekonomickej rady, zástupcov obecného úradu a tiež ďalších veriacich so stavebnou odbornosťou. Vypracovalo sa zameranie a projekt starej fary. Avšak odborníci zistili, že najprv sa musí vymeniť celý spráchnivený krov a spevniť obvodové murivo. To by stálo ťažké peniaze a ešte by sme nezačali s kostolom. Vzhľadom na túto veľkú investíciu sa muselo upustiť od zámeru.

Tak začali ďalšie jednania s pamiatkármi a konečne po piatich rokoch vyjednávania a hľadania schodného riešenia sa dospelo k závere a súhlasu kompetentných autorít pre limitovanú prístavbu za jestvujúcou starou sakristiou.

Tým sme, po oprave veže, nových oknách na veži a zvonoch, pristúpili k druhej etape generálnej opravy kostola, počas ktorej sa urobí nová sakristia, vylepší odvetrávanie a v súlade s meto-

dologickými pokynmi Pamiatkového úradu v Košiciach vymenia okná na kostole a dvere. K tejto etape nutne patrí elektrické vedenie a terénna úprava pred sakristiou.

Na návrh členov ekonomickej rady sakristiu stavíme svojpomocne. Teší ma, že sa doteraz našli dôchodcovia s dostatočnými silami, stredná generácia so zvyšným časom a mladí s prekvapivou ochotou pomôcť. Začala sa nielen náročná – niekedy až vyčerpávajúca – práca na kostole, ale začalo kľúčiť povedomie spoluzodpovednosti za

starobylý kostol, ktorý je zároveň dominantou obce a národnou kultúrnou pamiatkou. Toto kľúčenie a rozvíjanie sa pocitu spoluzodpovednosti a tiež každý ďalší váš záujem a akákoľvek pomoc sú viac ako potešujúce.

Mons. Dr. Juraj Kamas
farár

Lúčime sa so sestričkami

Do farnosti Valaliky prišli sestričky z Misijnej kongregácie služobníc Ducha Svätého v roku 1996. Pamätníci majú v mysli zábery srdečného privítania a tiež očakávaní, ktoré sa vkladalo do ich činnosti vo farnosti. A pôsobili veľmi dobre tak prvé dva roky, keď tu bol vdp. Elemír Nickel, ako aj nasledujúce počas pôsobenia nových duchovných otcov. Všetci sme si zvykli na ich požehnanú prítomnosť a pomoc pri liturgii, pri duchovnom vedení mládeže a detí, v duchovnej starostlivosti o chorých. Jednou z hlavných úloh bolo vyučovanie náboženstva na základnej škole a pomoc vo farskej katechéze, o čo sa svedomito usilovali do konca šk. roka 2001/02.

Osobne si spomínam na zaniatenosť sestričky Pauly so speváckym zborom, na sestričku Filipu a jej angažovanosť v práci s deťmi a hudobnú pomoc pri žiackych sv. omšiach. Sr. Mária Anna okrem iného obohatila sviatočné dni pripraveným kultúrno-náboženským programom, sestra Aležka bola veľmi vzácnu kontemplatívnu dušou plnou optimizmu a životných skúseností, sestra Anastázia chápala chorých a potešovala ich. Vďaka všetkým sa živšie a konkrétnejšie prežívala myšlienka misii.

Nuž prečo ich odchod? – túto otázku si kladieme azda všetci a zároveň so smútkom a bezmocne prijímame rozhodnutie predstavených rehole. Provinciálna predstavená ako hlavné dôvody zrušenia komunity vo Valalikoch uvádza „nedostatok sestier v provincii pripravených k trvalému nasadeniu v katechéze na školách; celkový nedostatok sestier v provincii“ a tiež iné úlohy, pre ktoré sú sestry potrebnejšie. Totiž ich posledná Generálna kapitula stanovila tri priority na nasledujúcich šesť rokov: formácia, pomoc ženám, pomoc chorým na AIDS a geograficky kontinent Afrika. Podľa slov provinciálnej predstavenej Sr. Moniky „sú to úlohy, ktoré potrebujú prípravu sestier a ich uvoľnenie pre takéto nasadenia. Možno slovenská provincia prispeje iba malou čiastočkou k tejto veľkej úlohe, ale chceme sa s pomocou Ducha Svätého o to snažiť“. Je tomu tak aj v súlade s Konštitúciami, ktoré majú misijné sestričky: „Šírením blahozvesti slúžime predovšetkým tam, kde ešte vôbec nebola, alebo nie je dostatočne hlásaná a kde miestna cirkev nie je sebestačne životaschopná“ (104).

V posledné dni sa učíme, že jeden druhému sme akoby Pánom Bohom „iba prepožičaní“ na určitý čas. Učíme sa, že nemáme právo na tieto dobrodenia, skôr sú milosťou, ktorú je potrebné využiť, kým sme spolu. Prítomnosť sestričiek z Misijnej kongregácie služobníc Ducha Svätého určite bola pre duchovné dobro celej farnosti. Za misijnú animáciu, za katechézu, za pomoc s rozdávaním sv. prijímania, za službu chorým, za prácu s deťmi a s mládežou, za duchovné povzbudenie, za všetko im v mene celej farnosti ďakujem. Pre naplnenie misijných priorít im vyprosujem plnosť darov Ducha Svätého, Jeho svetlo, silu a stále vedenie.

Mons. Dr. Juraj Kamas
farár

Duchovný život v obci

V mesiaci máji sme mali dve slávnosti: dňa 3. mája 2003, v kostole Narodenia Panny Márie v Geči, udelil J. E. otec biskup Bernard Bober mladým z našej farnosti sviatosť birmovania.

Birmovanci sa na tento slávnostný deň pripravovali od septembra minulého roka počas pravidelných stretnutí pod vedením našich duchovných otcov a diakonov.

Birmovanie vliáča do duše kresťana nezmazateľný znak a charakter. Táto sviatosť zdokonaľuje krstnú milosť a dáva Ducha Svätého, aby nás hlbšie zakorenil v Božom synovstve, pevnejšie včlenil do Krista, posilnil naše spojenie s Cirkvou, a tak nám pomáhal vytvárať svedectvo o viere slovom i skutkom.

Preto im prajeme, už duchovne dospelým, aby tak ako apoštoli vedeli šetriť a brániť učenie Cirkvi. P.K.

Prvé sväté prijímanie

Deti 3. ročníka základnej školy sa pripravovali na prvé prijatie Eucharistického Ježiša, okrem hodín náboženstva i na katechetických stretnutiach, za účasti rodičov, po detských svätých omšiach.

Tento „Deň“ s veľkým „D“ bol 11. máj 2003, práve v Deň matiek. Vďaka patrí pánu kaplánovi Mgr. Oliverovi Székelymu za neúnavnú snahu a trpezlivosť pri práci s deťmi. Poďakovať treba aj našim rehoľným sestričkám a sestre Faustíne z Hanisky.

Prvoprijímajúcim deťom želáme, aby sa nikdy nestratili z náručia nášho Pána. P.K.

ZO ŽIVOTA NAŠEJ ŠKOLY

HURÁ prázdniny!

Vytúžené voľné dni pre naše deti konečne začali. Budú ich vychutnávať plnými dúškami.

Ani sme sa nenazdali a vysvedčenia sú už doma.

Niektoré „pestré“ – s rôznymi známkami, iné zasa „jednotvárne“ – so samými jednotkami. Dúfame ale, že sme mali radosť všetci z vykonanej práce.

Obzrime sa na uplynulý školský rok trochu číslicami:

V školskom roku 2002/2003 navštevovalo našu školu spolu 577 žiakov, na 1. stupni 240 žiakov a na 2. stupni 337 žiakov v 25 triedach. Všetci žiaci spolu vymeškali 55 876 hodín, čo je 96,84 hodín na jedného žiaka. Neospravedlnených hodín bolo 741, čo predstavuje 1,28 hodiny na jedného žiaka. Chorobnosť je dosť veľká, je potrebné tento stav zlepšiť, pretože sa to u niektorých žiakov odrazí aj na prospechu.

Z 577 žiakov prospelo 561, nepropelo len 16 žiakov. Aj z týchto ešte 4 žiaci môžu v auguste, po opravných skúškach, postúpiť do ďalšieho ročníka. Sme veľmi radi, že naši žiaci sú snaživí, pani učiteľky sa každému snažia pomáhať, ale niektorí aj napriek snahe z rôznych strán majú ešte rezervy v učení aj správaní.

A správanie?

Skoro 5x viac sme mohli chváliť ako karhať. Žiakom sme rozдали spolu 123 pochvál riaditeľom školy alebo triednym učiteľom. Podobne sme pokarhali 26 žiakov, zníženú známku zo správania malo 17 žiakov.

Veríme, že aj toto sa v budúcnosti zmení a budeme písať len o samých chválach.

Keď sme už pri pochvalách... Len na 2. Stupni bolo 42 žiakov so samými jednotkami, vyše 70 žiakov reprezentovalo našu školu na rôznych olympiádach a súťažiach. Nemáme toľko miesta vymenovať ich všetkých, ale určite si zaslúžia náš obdiv a pochvalu za úspešnú reprezentáciu seba, školy a našej obce. Tých najúspešnejších odmenil aj pán starosta, ale o tom na inom mieste.

Obzrime sa teraz aj trochu späť, čo sa dialo v našej škole predtým očami našich žiakov, aj očami našimi:

Deň matiek

Druhá nedeľa v mesiaci máj patrí našim mamkám. Sme radi, že tento sviatok sa oslavuje aj u nás, na našej škole. Pani učiteľky sa rozhodli, že spolu s nami urobia predstavenie ako vďaka za ich starostlivosť a lásku. Mamkám sa predstavili prváci, druháci, tretiaci aj štvrtáci. Kultúrny program sa vydaril. Na záver sme zaspievali pesničku „Púpavičky.“ Aj naše mamky boli ako kvietky. S úsmevom aj slzičkami sledovali, čo dokážeme. Nikto sa nehanbil pobožkať svoju mamku a k ich sviatku im zaželať všetko dobré na svete.

Zuzana Szilágyiová
žiačka 4.B triedy

Deň múz

V máji sa uskutočnila prehliadka spevu, výtvarných prác žiakov v ZŠ Trstená pri H. z celého okresu. Z našich žiakov bol najúspešnejší Milan Papcun, ktorý obsadil v súťaži ľudových piesní 3. miesto.

Zber papiera

Začiatkom mája pri príležitosti Dňa Zeme sme uskutočnili zber papiera. Za výdatnej pomoci rodičov sa kontajner naplnil úplne veľmi rýchlo. Každý sa snažil nazbierať čo najviac – hlavne triedy 2.A, 4.A, 4.B, 6.C, 9.A. Najviac nazbierali D. Šúto (200 kg) a K. Lacko (62 kg).

ZO ŽIVOTA NAŠEJ ŠKOLY

Deň Zeme na 1. stupni

V triedach boli prevedené krátke besedy o životnom prostredí, zdravom živote a o ochrane prírody.

Žiaci svoje pocity o tom vyjadrili kreslením vonku alebo na výkres. Bola z toho aj zaujímavá výstavka.

Najšikovnejší umelci boli odmenení.

Deň Zeme

Mnohí poznajú ten príjemný pocit, keď v poriadne sparnom dni uprostred leta sprchne chladivý dažďik. Poniektorí v tom vidia romantiku. Na tému dažďa a lásky vzniklo už množstvo umeleckých diel. Lenže najnovšie štúdie ekologických hnutí ukázali, že v dažďovej vode, ktorá nám dnes padá na Zem sa nachádza mnoho nebezpečných chemikálií. Do dažďovej vody prenikli zo vzduchu, z komínov, z výfukov a výparov.

Aj to bola téma na ktorú sa diskutovalo v našej škole počas Dňa Zeme, ktorý v kalendári pripadá na 22. apríl. U nás v škole bol 30. apríla, kde súťažili družstvá 5.–9. ročníkov – overovali sa praktické aj teoretické vedomosti zo zeme, prírodopisu, nechýbala ani kresba na asfalt, maľba kameňov, či výtvyry z prírodnín, ktoré spestrili naše výstavy. Sami žiaci sa čudovali aké krásne veci sa dajú nájsť na školskom dvore a čo z nich možno vytvoriť.

Najväčšiu námahu nám dalo symbolické zaštievanie ozónovej diery, kde sa vystriedali skoro všetci žiaci druhého stupňa počas celého týždňa. Napriek tomu sme ju ešte nestihli zaplátať, tak ako sa nestihne regenerovať naša Zem po našich „zásahoch“.

Učiteľky všetky body zapisovali a zahrnuli do celkovej bodovacej súťaže tried. Najviac sa darilo v tento deň piatom a deviatom.

Gabika Onočková
7. ročník

Deň detí

Nepatrí sa predsa, aby sme cez náš sviatok sedeli v školských laviciach!

Ráno sme sa najprv pozabávali na divadelnom predstavení „O psíčkovi a mačičke“ a potom sme sa rozišli podľa ročníkov na rôzne miesta - ihriská, školský dvor, kde pre každý ročník pripravili pani učiteľky a učiteľia program: športové súťaže, humorné súťaže, skok vo vreci, prenášanie fúrikom na čas, či futbal. Nikde nechýbala hlučná detská atmosféra a dobrá nálada.

Samozrejme, nesmela k tomu chýbať ani diskotéka, ktorá bola v kultúrnom dome. Zorganizovali nám ju tiež pani učiteľky a do tanca nám „vyhrávali“ DJ Dušan Varga a Michal Pošivák. Bola to fajn zábava!

Gabika Onočková

7. ročník

Súťaž medzi triedami

V tomto školskom roku na našej škole prebiehal 1. ročník súťaže medzi triedami. Triedy navzájom súťažili medzi sebou v disciplíne, prospechu, v poriadku v triedach, celkovej úprave v triedach a šatniach, v zapojení sa do aktív školy, olympiád, či iných súťaží.

Je treba pochváliť všetkých žiakov, pretože bolo tu vidieť väčšiu snahu tried zlepšiť sa, či v úprave triedy alebo dochádzke apod.

Najlepšie sa to podarilo triede 5.B, ktorá si vyslúžila odmenu 2000 Sk ako príspevok na školský výlet. Druhé miesto obsadila 9.A a mohla si vybrať v júni jeden deň voľna. Tretie miesto pripadlo 5.A triede, ktorá si mohla vybrať jeden deň vyučovanie podľa vlastného rozvrhu ako si sama zostavila (vybrali si anglický jazyk a telesnú výchovu). Dúfam, že sa takto budú snažiť aj budúci školský rok aj iní a vysriedajú víťazov.

Pán starosta udeľoval odmeny

Pri vyhodnocovaní školského roka pán starosta udelil odmeny týmto žiakom:

Lívii Drotárovej, Monike Onoferovej a Milanovi Papcunovi.

Lívia Drotárová, žiačka 9. triedy,

sa vypracovala na jednu z najlepších hráčok SR v stolnom tenise. Každý rok patrila v príslušnej vekovej kategórii do slovenskej špičky. Dvakrát reprezentovala SR, trikrát v družstvách žiačok vybojovala pre klub bronzové medaily z M SR družstiev žiačok, dvakrát to boli strieborné.

Úspešne reprezentovala obec aj školu na majstrovstvách kraja. Toho roku získala tituly majsterky kraja v kategóriách starších žiačok aj dorasteniek. Na turnaji v Budapešti vybojovala 2. miesto, na turnaji v Záhrebe sa rozhodujúcou mierou pričínila o 2. miesto družstva Valalík, ktoré skončilo lepšie ako reprezentatívne. Okrem toho patrí stále medzi najlepšie žiačky v triede.

Monika Onoferová, žiačka 9. triedy,

Už 5 rokov úspešne reprezentuje školu aj obec na okresných a krajských súťažiach. Každoročne sa zúčastňovala okresného kola geografickej a matematickej olympiády. V tomto školskom roku okresné kolo vyhrala a bola úspešná aj v krajskom kole geografickej olympiády. Úspešná bola aj v recitácii, reprezentovala školu na Hviezdoslavovom Kubíne.

V triede patrí k najlepším žiačkam, je veľmi aktívna, rada sa zúčastňuje školských súťaží a zapája sa do mimoškolských aktivít. Je priateľská, ochotne poradí a pomôže spolužiakom.

Milan Papcun, žiak 5. triedy,

sa v tomto školskom roku úspešne zapájal do speváckych súťaží. V školskom kole Slávik Slovenska obsadil 1. miesto a reprezentoval nás aj v okresnej súťaži, ako aj na Dni múz, kde obsadil 3. miesto v speve.

Zároveň je už tri roky úspešným stolným tenistom. V družstve chlapcov patrí k najlepším, veľkou mierou sa pričínil o úspechy chlapcov v krajskom aj celoslovenskom kole.

Je veľmi usilovný a disciplinovaný športovec, výborný žiak a dobrý kamarát.

Všetkým žiakom, učiteľom, rodičom želáme veľa pekných chvíľ počas prázdnin, aby sme sa

v septembri znova všetci stretli plní elánu a energie do práce v novom školskom roku.

Mária Takáčová
Eva Vyrstková

Ujuka anglického jazyka už v materskej škole

27. júna o 16.00 sme slávnostne ukončili školský rok 2002/2003. Deti našej materskej školy hodinovým kultúrnym programom predvedli časť toho, čo sa naučili počas svojej dochádzky do školy.

Rozlúčka s budúciimi školákmi sa konala za účasti rodičov a naše pozvanie prijal aj starosta obce Ing. Milan Tóth. Po milom kultúrnom programe našich detí nasledovalo krátke posedenie. S deťmi sme sa rozlúčili a prajeme im veľa úspechov v škole.

Čaká nás nový školský rok, v ktorom v prvom rade chceme zaškoliť deti 5–6-ročné, ktoré sú pred vstupom do ZŠ. Taktiež chceme vyzvať rodičov rómskych detí, aby svoje deti prihlásili do materskej školy, čo je pre nich veľmi dôležité a potrebné. Zapísať deti do materskej školy možno ešte posledný augustový týždeň. Tiež oznamujeme rodičom skutočnosť, že v prípade záujmu bude možné poskytnúť deťom aj odbornú výchovu anglického jazyka. Konečné rozhodnutie ostáva vo vašich rukách, milí rodičia.

Na záver chceme popriať všetkým deťom v obci veselé prázdniny, veľa slniečka, detskej radosti a ich rodičom veľa radosti zo šastia svojich detí.

Kolektív učiteliek a riaditeľka
MŠ Všetšsvätých

Z histórie a súčasnosti kultúrneho života Rómov

Na začiatku šesťdesiatych rokov vznikli Rómske kapely. V jednej kapele bol primáš Július Gaži a v nej pôsobili Alexander Gaži, Jozef Gaži, Ondrej Gaži, Florián Gaži, Pavol Gaži. V druhej kapele bol primáš Ján Horváth a pôsobili v nej Július Horváth a Vojtech Horváth. Na všetkých týchto skvelých hudobníkov majú pekné spomienky naši Rómski spoluobčania. Najčastejšie hrávali na svadbách, na rôznych veseliciach, ale aj pri rozlúčke zo zosnulými. Naša generácia, žiaľ nepokračuje v ich šlapajách, možno sú problémy s angažovanosťou, alebo materiálne problémy, či už priestory a pod.

Určite dobrým začiatkom alebo príkladom je R. Horváth, ktorý navštevuje základnú umeleckú školu a hrá na cimbale. Na rôznych podujatiach alebo súťažiach sa zúčastňujú deti spevom ako sú napr. Ľubomír Zubko, Marcel Zubko, Lukáš Jožka, Stanislava Jožková, Simona Jožková.

My Rómovia to však máme v krvi a preto dúfam, že aj naša mladá generácia bude pokračovať v týchto kultúrnych podujatiach či už založením kapely alebo vytvorením speváckej a tanečnej skupiny.

Marcela Zubková

Spoločenská kronika obce

UZAVRELI

MANŽELSTVO

- Marián KANDRA
Čaňa, Jarná 5
- Katarína VARGOVA
Buzice, Vrbová 11
- Gabriel LACKO
Buzice, Hlavná 8
- Katarína KOSZTYUOVÁ
Všechsvätých, Hlavná
- Martin SEMAN
Sokolany 45
- Stanislava JAKABOVÁ
Bernátovce, Okružná 74
- Martin DZURA
Košice, Berlínska 23
- Lucia ŠKODRONOVÁ
Buzice, Na Ortášoch
- Štefan JUHÁS
Valalíky, Na Homólke 21
- Alena MARŠALEKOVÁ
Bernátovce, Hlavná 79
- Juraj MATIS
Geča
- Veronika BUJŇAKOVÁ
Valalíky, Potočná 2
- Juraj ANDOR
Košice
- Andrea JEČOVÁ
Buzice, Čorgovská 12

NOVÍ

OBCANIA

- Juraj MAJERNÍČEK
Buzice, Podlesná 16
- Martina HORVÁTHOVÁ
Buzice, Na Valníku 1
- Tamara TÓTHOVÁ
Buzice, Biela 5
- Patrik HORVÁTH
Buzice, Čorgovská 3
- Anna HORVÁTHOVÁ
Buzice, Čorgovská 18
- Adam BIELIK
Buzice, Hlinná 1
- Tomáš HORVÁTH
Bernátovce, Kokošovská 72
- Roland PEHA
Bernátovce, Kokošovská 68
- Samuel UJJOBÁGY
Bernátovce, Križna 4
- Jakub BERĚŠ
Bernátovce, Okružná 5
- Adam RIDARČÍK
Všechsvätých, Slnčná 2
- Richard TOMČO
Všechsvätých, Hlavná 138
- Marek SZUNYOG
Všechsvätých, Hlavná 206

NAVŽDY

NÁS OPUSTILI

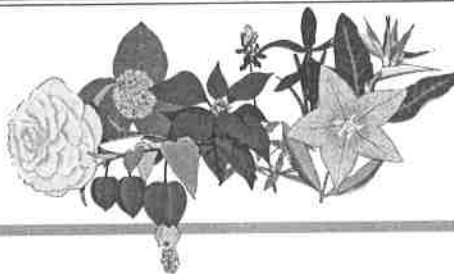
- Júlia HORVÁTHOVÁ, 69-ročná
Bernátovce, Kokošovská 72
- Alžbeta PASTOROVÁ, 83-ročná
Bernátovce, Okružná 28
- Emil SÍPKO, 57-ročný
Všechsvätých, Hlavná 105
- Štefan SAJKO, 89-ročný
Košťany, Hlavná 234
- František SZPOT, 73-ročný
Košťany, Abovská 40

Mamičky a babičky oslavovali

Dňa 25. mája 2003 hoci oneskorené ale o to srdečnejšie sme si pripomenuli Deň matiek celoobecnými oslavami. Pre zúčastnené mamičky a babičky bohatý kultúrny program pripravili žiaci Materskej školy zo Všechsvätých, žiaci Základnej školy a Základnej umeleckej školy v ktorom vyjadrili poďakovanie za lásku, starostlivosť a výchovu. K prítomným sa prihovril starosta obce, na záver bolo pripravené pre mamičky malé pohostenie.

Valalický jarmok sa uskutoční
23. augusta 2003

Už teraz Váš srdečne pozývame na Valalický jarmok, ktorý sa uskutoční v sobotu 23. augusta 2003 na verejnom priestranstve pred kultúrnym domom s celodenným kultúrnym programom, výstavou exotického vtáctva a zvierat drobnochovateľov, ukázkami rôznych ľudových remesiel.

ŠKOLSTVO JE VÁŽNYM PROBLÉMOM NA SLOVENSKU, VALALIKY NEVYNÍMAJÚC

Už v septembrovom čísle Valaličana v r. 2002 som naznačil, že obce s prenosom kompetencií v oblasti školstva získavajú veľmi ťažké dedičstvo. Dôsledky sa začínajú naplno a veľmi vážne prejavovať najmä v súčasnosti.

Štát previedol na obce školy a školské zariadenia doslova v katastrofálnom stave. Budovy dlhodobo nedostatočne udržiavané vykazujú znaky pokročilej schátralosti prechádzajúcej do havarijného stavu. Obciam - zriaďovateľom škôl a školských zariadení štát neposkytuje dostatok finančných prostriedkov ani na údržbu a opravy ani na výstavbu ani na bežné výdavky na chod škôl a školských zariadení. V dôsledku platobnej neschopnosti škôl sa tieto zadlžujú a sú časté prípady odpojenia škôl od dodávok plynu, elektrickej energie či vody. Dodávatelia sú nekompromisní.

Obce si uplatnili požiadavky na tzv. kapitálové výdavky (výdavky investičného charakteru) v sume niekoľkých miliárd na Ministerstvo školstva resp. Ministerstvo financií. Žiaľ, do dnešného dňa žiadna obec, žiadna škola nevie či a koľko dostane na kapitálové výdavky, predovšetkým na odstránenie havarijných stavov a na rozostavané stavby, a novostavbách ani nehovoriac. Združenie miest a obcí (ZMOS), ako reprezentatívny orgán obcí a miest, trvale sa dožaduje navýšenia prostriedkov na prevádzku i na kapitálové výdavky v oblasti školstva, zatiaľ, žiaľ, bezvýsledne. Keď nenastane náprava vo financovaní školstva do 20.8.2003, rada ZMOS rozhodne o tom, či neoznámí celoplošné neotvorenie škôl a školských zariadení 1. septembra 2003.

Čo je treba vedieť o školstve

Je potrebné, aby všetci občania vedeli a pochopili, že štát od 1.7.2002 preniesol svoje kompetencie v oblasti školstva na obce. Zároveň je treba vedieť, že v zmysle ústavy i platných zákonov je štát v prípade, že prenáša svoje povinnosti na obce povinný poskytnúť obciam aj finančné prostriedky na prevádzku, údržbu aj výstavbu. Obce v súvislosti s prenosom kompetencií v školstve nedostali žiadne navýšenie do svojich rozpočtov. Na prevádzku škôl štát poskytuje tzv. decentralizované dotácie obciam. Tieto sú však hlboko pod skutočné potreby prevádzky škôl a školských zariadení a mnohé školy sú dnes vysoko zadlžené voči dodávateľom energií (plyn, palivo, elektrická energia) a už vôbec nemajú prostriedky na bežnú údržbu a prevádzku (maľovanie, kosenie, čistiace prostriedky, telefóny, školenia, poplatky za odpad, za znečistenie ovzdušia, na osobné ochranné pomôcky, na revízie elektrických a požiarických zariadení, na poisťné, na príspevky do sociálneho fondu, kancelárske potreby atď.).

Má obec hradiť náklady na školstvo zo svojho rozpočtu?

Odpoveď je jednoduchá - nemá. Veľmi často sa prezentuje názor, že financovanie školstva z prostriedkov obce je v rozpore so zákonom i s rozpočtovými pravidlami, schválenými parlamentom. Akékoľvek finančné prostriedky obce vložené do školstva idú na úkor rozvojových programov obcí. Zároveň takto vynaložené pros-

triedky sú napriek tomu, že sa nimi supľujú povinnosti štátu nenávratne.

Preto obce a mestá prostredníctvom ZMOS-u trvajú na tom, aby si štát dôsledne plnil svoje povinnosti tak, ako mu to vyplýva z ústavy i platných zákonov.

V tomto zmysle je treba chápať počínanie miest a obcí pri domáhaní sa finančných prostriedkov na školstvo.

Stav školstva v obci Valaliky

Obec Valaliky je zo zákona zriaďovateľom Základnej školy, dvoch Materských škôl a Základnej umeleckej školy.

Základná škola má k dnešnému dňu nezaplatené faktúry vo výške 720 429,- Sk, predovšetkým za plyn, elektrickú energiu a palivo. Žiaľ, škola nemá vykryté potreby na prevádzku - tovary a služby za rok 2003 vo výške 1 301 000,- Sk.

K dnešnému dňu nemáme odpoveď na našu požiadavku na finančné prostriedky na rekonštrukciu kotolne, na výstavbu telocvične, na zaplatenie faktúry za odstránenie havarijného stavu vo vestibule základnej školy (práce prevedené v novembri 2002 vo výške 374 tis. Sk).

Stav objektov základnej školy (pavilón A,B) je doslova katastrofálny. Zatekajúca prehrdzavená strecha, nefunkčná kotolňa, schátralosť fasády a okien, netesnosti a tepelné úniky, prepádajúca sa podlaha, zamáčané a vôbec neodizolované stropy. Toto všetko vo forme fotodokumentácie s príslušným komentárom som doniesol osobne na Ministerstvo školstva SR.

Žiaľ, tam sa dozvedáme, že takýchto škôl a školských zariadení je na Slovensku veľmi veľa, že nie sme jediní a finančných prostriedkov na riešenie je dlhodobo nedostatok.

Aké sú cesty riešenie na Slovensku

Predovšetkým základným poznatkom je, ako tvrdí Ministerstvo financií, že prostriedkov na školstvo nebude viac. Zároveň sa konštatuje, že demografický vývoj jednoznačne potvrdzuje, že trvale klesá počet narodených detí, klesá počet žiakov. Zákonite teda musí klesať aj počet tried a následne počet škôl aj učiteľov. Výsledkom tohto konštatovania je, že školstvo na Slovensku musí prejsť zásadnou reformou a racionalizáciou siete škôl a školských zariadení. V preklade to znamená, že sa musí znížiť počet škôl, počet materských škôl v súlade s poklesom pôrodnosti a tým nepriaznivého demografického vývoja.

Základnou zmenou je, že od r. 2004 je uvažované so zásadnou zmenou financovania v oblasti školstva. Treba priznať, že terajší spôsob financovania škôl je neefektívny a nemotivuje školy a školské zariadenia k úspore nákladov. Naopak, kto podľa dnešného spôsobu financovania v tom roku ušetrí, na budúci rok dostane menej prostriedkov.

Od 1.1.2004 budú dostávať školy finančné prostriedky stanovené normatívom na jedného žiaka. V praxi to znamená, že čím väčšia bude škola, tým ľahšie bude vedieť žiť z pridelených prostriedkov. Naopak, čím menšia škola, tým, viac sa bude prejavovať problém ekonomického

prežitia školy. Trendom je teda jednoznačne menej väčších a lepšie vybavených škôl, škôlok a pod. Budúcnosťou je preto zlučovanie škôl i školských zariadení, efektívne využívanie pedagogického personálu atď.

Aké sú cesty riešenia školstva v obci Valaliky

Predovšetkým musíme rešpektovať ohlásené zmeny vo financovaní školstva a tomu prispôbiť i riešenie školstva v našej obci. Cesty pre racionalizáciu školstva v našej obci existujú. Ich nevyužitie by znamenalo nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami so všetkými negatívnymi dôsledkami na rozvojový program obce a na rozpočet obce.

Základná škola

V základnej škole sa musí naplno prejavovať snaha získať čo najviac žiakov a tým aj čo najviac finančných prostriedkov na prevádzku škôl. Znamená to zabezpečiť, aby bola ZŠ Valaliky prístupná pre rodičov a žiakov čo sa týka kvality vyučovania, kvality personálu a dobrej vybavenosti školy (telocvičňa, športoviská, plynofikácia kotolne).

Z hľadiska efektívnosti bude potrebné posúdiť zlúčenie materských škôl a základnej školy do jedného subjektu.

V obci Valaliky sú v súčasnosti 3 kuchyne (ZŠ, MŠ, obecný úrad), žiadna z nich však nie je kapacitne využitá. Bude potrebné uvažovať so zlúčením kuchýň do jednej, prípadne dvoch.

Materské školy

V súčasnosti sú v obci dve materské školy - MŠ Všešsvätých a MŠ Buzice. V školskom roku 2003/2004 je nahlásených v MŠ Buzice 53 detí a v MŠ Všešsvätých 50 detí. Kapacita MŠ Všešsvätých je však 150 detí, t.j. jej kapacitné využitie je len na 33 %. MŠ Všešsvätých je pri tom najlepšie vybavenou škôlkou v okrese Košice-okolie. Z troch využitelných podlaží bude v školskom roku 2003/2004 využívané len jedno podlažie. Pri financovaní školstva na 1 žiaka dostane obec finančné prostriedky na 50 žiakov. Vzhľadom na rozľahlosť objektu MŠ (vykurovanie) však náklady budú ako na 150 žiakov.

MŠ Buzice

Táto škôlka je kapacitne využitá. Nevyužitím priestorov MŠ Všešsvätých však budú vznikať obrovské finančné straty. Preto je z ekonomického hľadiska potrebné i logické zlúčenie materských škôl do jedného subjektu i objektu.

Táto perspektíva sa stretáva s pochopiteľnou negatívnou ozvenou rodičov detí z časti Buzice a Bernátovce, pretože v tom prípade by išlo o podstatne zhoršenie podmienok pre dochádzku detí z týchto častí do Materskej školy Všešsvätých.

Podľa môjho názoru je tento stav udržateľný dovtedy, kým sú školy financované dnešným spôsobom, t.j., že nie na jedného žiaka ale podľa skutočne vynaložených nákladov.

Už dnes sú evidentné tlaky zo strany Okresného úradu i zo strany Ministerstva školstva na racionalizáciu, t.j. na zlučovanie škôl. Finančné straty z nevyužitia priestorov v MŠ Všešsvätých ako aj z nákladov na denný dovoz stravy do MŠ Buzice (kuchyňa je v MŠ Všešsvätých) nám nikto nevykryje. Prevádzku MŠ Buzice sa budem snažiť udržať čo najdlhšie

ŠKOLSTVO JE VÁŽNYM PROBLÉMOM NA SLOVENSKU, VALALIKY NEVYNÍMAJÚC

(podľa finančnej situácie). Rozhodne bude zahájená prevádzka MŠ Buzice 1. septembra 2003. V tom majú rodičia detí z Buzíc a Bernátoviec istotu.

Z U Š Valaliky

Od 15.4. je Rozhodnutím Okresného hygienika škola v tamojšom objekte v časti Košťany vylúčená z prevádzky z hygienických dôvodov.

Preto je nutné presťahovať ZUŠ do nových priestorov. Obec Valaliky nachádza riešenie v presťahovaní ZUŠ tak, že časť ZUŠ (hudobný odbor) by sa nasťahovala do voľných priestorov kultúrneho domu (krídlo nad obradnou sieňou) a časť na poschodie MŠ Všechnsvätých nad dnešnou kuchyňou. Tu však narážame na nesúhlas orgánov hygieny, ktorá s takýmto riešením nesúhlasí.

Vypracovaná projektová dokumentácia a rozpočet stanovili predpokladanú výšku nákladov na prestavbu objektov pre potreby ZUŠ vo výške 1 120 000,- Sk. Je treba povedať, že tieto prostriedky nám zatiaľ Ministerstvo školstva ani Ministerstvo financií nepotvrdilo, pričom máme k dispozícii čas 2 mesiace na riešenie tohto problému, do 1. septembra 2003.

Jedným z možných riešení je presťahovanie ZUŠ do terajšej budovy kláštora, nakoľko sa tento objekt uvoľňuje definitívnym odchodom misijných sestričiek z našej obce. Táto alternatíva bola s kladným výsledkom prerokovaná aj p. farárom Jurajom Kamasom

Konečné slovo v tomto riešení dá stanovisko Okresného hygienika a samozrejme objem finančných prostriedkov, ktorý zatiaľ neexistuje.

Záver

Každý starosta, vrátane starostu obce Valaliky by chcel najradšej nájsť také riešenia, ktoré by boli populárne u prijateľné pre všetkých obyvateľov obce.

Priznajme si, že aj doma ak sme vo finančnej tiesni, hľadáme úsporu nákladov na domácnosť. Obec je tiež akoby jednou veľkou domácnosťou. Podmienky na financovanie školstva v blízkej budúcnosti sú už ohlásené. Bude na poslancov nášho obecného zastupiteľstva ako aj na starostovi obce vedieť zabezpečiť existenciu školstva aj v nových podmienkach. Bude veľmi potrebné a žiaduce aby to pochopila a prijala aj celá verejnosť v našej obci.

Úplne na záver chcem poďakovať občanom ako aj poslancom aby pochopili a podporili spôsob riešenia financovania školstva. Nie obec, ale štát nedáva dostatok finančných prostriedkov na školstvo. Združenie miest a obcí preto bezpodmienečne žiada, aby štát zabezpečil financovanie školstva, lebo je to jeho povinnosť z ústavy i zákona.

Združenie miest a obcí posúdi situáciu v školstve a 20. augusta 2003 rozhodne o celoplošnom otvorení alebo neotvorení škôl na Slovensku.

OBČAN A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Spriadač americký – nebezpečný škodca ovocných stromov

V posledných rokoch v teplejších oblastiach Slovenska dochádza k rozširovaniu nebezpečného škodcu ovocných stromov spriadača amerického.

Spriadač americký (*Hyphantria cunea*) patrí u nás medzi nepôvodné druhy škodcov, ktorý bol do Európy zavlečený po druhej svetovej vojne. V 50. rokoch spôsobil kalamitné holožery na juhu Slovenska.

Hostiteľské rastliny: najvýhodnejšie sú moruša a javor jaseňolistý. Z ovocných drevín napáda predovšetkým jablone, čerešne, orechy a celý rád ďalších i divo rastúcich druhov. Napáda tiež byliny napr. kapustu, kukuricu, repu.

Vývojový cyklus: v našich podmienkach má 2 generácie. Prezimuje v štádiu kukly v rozličných úkrytoch na stromoch, plotoch, múrikoch a podobne. Motýle prvej generácie sa roja v máji a samičky kladú zelenkasté vajčká vo veľkých skupinách na spodnú stranu listov.

Húseničky sa liahnú približne v polovici júna. Spočiatku sa zdržujú pohromade a pod ochranou hustej pavučiny skeletujú listy. Čím sú väčšie, tým sú žravejšie a často spôsobujú holožery na napadnutých stromoch, pričom obžrané časti stromov obalujú pomerne nápadnou pavučinou a tvoria tak tzv. pavučinové hniezda. Húsenice sú chlpaté, žltozelené, na chrbte majú tmavší pásik. V júli sa zakukľujú. Kukla býva tmavohnedá až čierna, uložená v pavučinovom kokóniku. Vývoj húseníc trvá 35–50 dní, vývoj kukiel 8–14 dní. Druhá generácia motýľov sa rojí koncom júla a v auguste. Táto generácia je početnejšia, preto môže napáčať väčšie škody.

Ochrana

Mechanická: orezanie napadnutých častí a likvidácia pavučinových hniezd s húsenicami spálením.

Chemická: je potrebné zasiahnuť čo najmladšie húsenice.

Na začiatku liahnutia húseníc sa používajú inhibítory tvorby chitínu NOMOLT 15 SC a na jablone aj DIMILIN 48 SC. Len proti mladých húseniciam sú účinné biopripravky BIOBIT FC a BIOBIT WP a iba pred kvitnutím sa používajú CASCADE 5 EC a VAZTAK 10 EC a SC. Ďalej sú uvedené prípravky, ktoré sa používajú bez ohľadu na rastovú fázu ovocných stromov a vývinovú fázu húseníc. Na všetku ovocnú druhu sa môžu použiť klasické insekticídy: AGREVO koncentrát, DECIS 2,5 EC, DECIS 25 FLOW, DECIS EW 50, KARATE 2,5 WG a SUMITHION SUPER a len na jadrovinu a kôstkoviny ULTRACID 40 WP a ZOLONE EC.

Uvedené prípravky ničia vlastne húsenice všetkých motýľov, teda nielen spriadača, ale aj mníšiek, piadiviek a pod.

Pri druhej generácii spriadača amerického, ktorého húsenice škodia v auguste a v septembri, teda v zberovom období ovocia, musíme dávať pozor na dodržanie čakacej (ochranej) lehoty použitého prípravku.

Chemická ochrana je v súčasnosti potrebná najmä pri premnožení, zvlášť vtedy, ak s opakuje viac rokov po sebe. Premnoženie býva takmer pravidelné na tých istých miestach, ktoré sa neošetrujú (napr. stromoradia pri cestách).

Ing. Ladislav Pytel
OORF Košice

Vo Valalikoch sa pripravuje unikátna stavba

Téma je to trochu nezvyčajná, ale veľmi praktická a ľudská: záchod.

Všetci vieme, aké problémy so sebou prinášajú záchody, napojené na žumpu: nepríjemný zápach, nutnosť ťahania žumpy (čo stojí peniaze), znečisťovanie vôd, susedské spory. No a nezabudnime na to, že splachovacie záchody spotrebujú značné množstvo PITNEJ vody (nezabudnime, že voda, ktorou splachujeme, je pitná) v priemere na 4 člennú rodinu je to okolo 60 litrov za deň, čo je viac než 20 000 l vody za rok!

V minulosti (nikde aj teraz) tento problém nejestvoval – ľudia používali suché záchody („kadibudky“), ktoré nepredstavovali nebezpečenstvo pre vodu. Odpad sa totiž jednoducho skompostoval. Problémy totiž nastávajú až vtedy, keď sa zmiešajú, s prepáčením, moč, výkaly a voda. Vtedy dochádza k rozmnoženiu baktérií, k hnitiu, ktoré je zdrojom zápachu, k prieniku dusíka do vody, atď. . .

Samozrejme, každý má snahu zvýšiť komfort svojho života. Málokto by bol asi ochotný sa vrátiť ku klasickému dedinskému záchodu, ktorý predstavuje minulosť a „chudobu“. Na druhej strane, splachovacími toaletami však problém neriešime, skôr vytvárame.

Otázka teda znie: Ako sa dá problém vyriešiť tak, aby bol zabezpečený štandardný komfort a hygiena a zároveň aby sme chránili životné prostredie a ešte aj ušetrili peniaze?

Vo Švédsku (v krajine s tradične vysokým dôrazom na hygienu) boli zhruba pred 70 rokmi vytvorené tzv. domové kompostovacie záchody, ktoré sa odvtedy postupne rozširujú po celom svete. Tohto roku bude napríklad vo Fínsku dokonca celosvetová konferencia o kompostovacích záchodoch.

Základným princípom kompostovacieho záchoda je oddelenie pevného a tekutého odpadu. Pevný odpad a papier skončí v špeciálnom odvetrávanom kompostovacom zásobníku. Tekutý odpad odtieká odpadovou rúrou do trstinového jazierka, kde sa vyčistí. Tuhý odpad sa pomaly rozkladá v zásobníku na kompost a odstraňuje sa iba raz za dva roky. Vyzretý kompost (bez zápachu!) sa môže použiť priamo na záhrade ako hnoj.

A práve takýto kompostovací záchod bude postavený v priebehu júla v priestoroch Obecného úradu vo Valalikoch. Takýto záchod je možné postaviť si aj svojpomocne (náklady sú podstatne nižšie než na izolovanú žumpu). Preto, každý, kto bude mať záujem vidieť na vlastné oči, ako prebieha výstavba a ako celý systém funguje, bude vítaný. Záujemcom poskytneme aj podrobný návod na výstavbu. Presný termín včas oznámime obecným rozhlasom aj plagátmi. Zabezpečíme aj prítomnosť médií a propagáciu.

Podľa našich informácií, na Slovensku zatiaľ nie je ani jeden takýto funkčný záchod (v okolitých krajinách je množstvo príkladov a napríklad v Čechách ich už aj sériovo vyrábajú). Valaliky budú mať preto možnosť dať pozitívny príklad iným obciam aj takýmto netradičným spôsobom.

Akciu koordinuje občianske združenie SOS-NA v spolupráci OcÚ Valaliky vďaka finančnému vkladu obce a finančnej podpore nadácie Ekopolis.

Štefan Szabó
o.z. SOSNA

PRÁCE V NAŠEJ OBCI

POKRAČUJÚ V MEDZIACH NAŠICH MOŽNOSTÍ

Podrobnejšie o problematike školstva sa môžete dozvedieť z článku na inom mieste tohto čísla Valaličana.

Výstavba chodníkov a zástavok SAD

Výstavba pokračuje podľa plánu. Výsledky je možné vidieť priamo v teréne. K dnešnému dňu máme vybudovaný chodník po križovatku Hlavnej a Zvoničnej ulice. Je už vybudovaná aj nová autobusová zástavka v časti Všetehsvätých pri Základnej škole. Verím, že sa bude našim občanom páčiť.

Ďalšia zástavka na Hlavnej ulici v časti Buzice je už vyprojektovaná. Zhruba v mesiaci september t.r. predpokladáme jej vybudovanie. Zároveň chceme obnoviť schátralý stav oplatenia kríža v tejto časti obce a dokončiť chodník v tomto mieste.

Údržba verejnej zelene

Následkom zmeny spôsobu využitia aj financovania evidovaných nezamestnaných, vykonávaných podľa nového zákona o zamestnanosti tzv. menšie obecné služby, máme podstatne zhoršené podmienky predovšetkým pre kosenie cintorínov a ostatných priestranstiev včítane parku prof. Hlaváča. V čase zvýšenej intenzity rastu trávy jednoducho fyzicky nestačíme všade a včas pokosiť verejné priestranstvá. Žiadame preto o pochopenie našich občanov a zároveň ich chcem touto cestou poprosiť, aby podľa svojich možností nečakali na kosenie priekop na Hlavnej ulici ale sami iniciatívne kosili priekopy pred svojimi domami. Mnohí naši občania to aj tak robia, za čo im chcem touto cestou poďakovať.

Občania sa dožadujú, aby obec kosila na cintorínoch medzi hrobmi. Tu musím povedať, že nám kosenie medzi hrobmi robí značné ťažkosti, nakoľko je pri takomto kosení enormne vysoká spotreba silonu (1m stojí 9,50 Sk) a to už ide o vysoké čiastky na silon ako aj benzín. Zároveň sa vo zvýšenej miere opotrebuje kosačka, ktorej cena je vyše 25 tis. Sk a výmena náhradného dielu stojí viac ako 10 tis. Sk.

Keďže náklady na údržbu cintorínov neustále stúpajú včítane nákladov na výstavbu nových oplatení, obec Valaliky v zmysle schváleného Všeobecne záväzného nariadenia (VZN) bude postupne uplatňovať obnovu poplatkov za prenájom cintorínskeho miesta, ktorý platí 10 rokov odo dňa zaplatenia. V prvom rade budú vyzva-

ní tí, ktorých hroby sú najstaršie. Len tak budeme schopní zvládnuť vysoké požiadavky občanov na pravidelnú údržbu, opravu a estetický vzhľad našich cintorínov.

Starostlivosť o futbalový štadión

Okrem pravidelných finančných prostriedkov na činnosť futbalového klubu som zabezpečil jedného pracovníka VPP a k nemu pravidelne denne určitý počet nezamestnaných podľa možnosti obce. Pod vedením p. T. Čigáša začína aj futbalový štadión meniť svoj vzhľad, čo

verím ocenia aj futbaloví priaznivci.

Podakovanie patrí mnohým

Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľajú na zabezpečovaní prác v obci.

V prvom rade ďakujem za vysokú aktivitu a zaoštieňenosť svojim najbližším spolupracovníkom p. Maťašovej a p. Ing. Petrikovi, zástupcovia starostu.

Vysoko oceňujem prístup a prácu pracovníkov VPP p. Marcela Zubku, Jozefa Zubku a Júliusa Horvátha, ktorí vykonávajú pokládku dlažby na budovaných chodníkoch.

Chcem konštatovať aj veľmi pozitívny prístup k práci pre obec mnohých našich nezamestnaných, ktorí vykonávajú práce pre obec v rámci tzv. menších obecných služieb. Pomáhajú pri výkopových prácach, pri výstavbe chodníkov a pri pokládke dlažby, kosia a udržiavajú poriadok na verejných priestranstvách a vykonávajú rôzne iné práce podľa potrieb obce včítane prác na údržbe futbalového štadióna.

*Ing. Milan Tóth
starosta obce*

Ako hlasovali občania našej obce v referende

V dňoch 16. a 17. mája 2003 sa hlasovania v referende zúčastnilo celkom 1373 občanov oprávnených na hlasovanie, t.j. 50,8%. V hlasovacom okrsku č. 1 – Buzice a Bernátovce z celkového počtu 1641 občanov sa hlasovania zúčastnilo 823, t.j. 50,1%. V hlasovacom okrsku č. 2 – Všetehsvätých a Košfany z celkového počtu 1059 občanov zapísaných do zoznamu na hlasovanie sa zúčastnilo 550 občanov, t.j. 51,9%.

Z celkového počtu zúčastnených občanov za vstup do Európskej únie hlasovalo 1310, t.j. 95,4%.

Valaliky na internete

V dnešnej dobe je nevyhnutné prezentovať obec aj na vlastnej webovej stránke. Nielen kvôli zabezpečeniu komunikácie samosprávy, ale aj pre plnenie zákona o slobodnom prístupe k informáciám a v neposlednom rade je to príležitosť prezentovať obec navonok.

Naša obec sa zapojila do informačného systému obcí a miest na internete – ISOMI, ktorý je obsahovo ucelený, jednotný a užívateľsky jednoduchý informačný a ekonomický systém vytvárajúci jednotne štruktúrovanú databázu informácií o samosprávach a pre samosprávy. Projekt informačného systému obcí a miest na internete je odpoveďou na požiadavku plnohodnotného využívania Internetu v oblasti verejnej správy a regionálneho rozvoja.

Koncepcia ISOMI (Informačného systému obcí a miest na internete) spoločnosti Trihem a ZMOS, predpokladá, že každá obec/mesto bude mať na internete, vlastnú webovskú stránku, doménu, e-mailové adresy na ktorej budú denne aktuálne údaje o obci a pre občanov. Aktualizáciu údajov na webovských stránkach, pomocou tzv. aktualizáčného softvéru, robia pracovníci samosprávy, ktorí ho bez znalostí programovania obsluhujú. Všetky údaje sa jedným pokynom (kliknutím na ikonu) dostávajú na webovskú stránku samosprávy. Kvôli momentálnym problémom so serverom je www stránka obce zatiaľ prázdna. Máme už pripravené dokumenty, ktoré budeme priebežne exportovať a tak kompletizovať údaje o obci.

Veľmi zaujímavé je zadať názov našej obce na niektorom z internetových prehľadávačov. Tak sa napríklad dozvieme, že Svätý otec na Námestí sv. Petra v Ríme dňa 2.4.2003 pozdravil pútnikov týmito slovami: „Srdečne pozdravujem slovenských pútnikov z Bratislavy, Košíc, Valalík a zo Zvolena. Drahí bratia a sestry, prežívame obdobie prípravy na Veľkonočné sviatky. Nech je tento posvätný čas pre každého z Vás príležitosťou na upevnenie viery v Krista. S láskou žehnám Vás i Vaše rodiny.

Pochválený buď Ježiš Kristus!“

Samozrejme je mnoho zaujímavých odkazov na stránky, kde sa v akejkoľvek súvislosti spomína meno našej obce.

Poistím Vás a Váš majetok

Tel. 055/6999388

Mobil: 0905 487 470

p. ŠKODROŇOVÁ PAULA

Obec Valalíky má územný plán schválený od roku 1994. Územné plánovanie všeobecne rieši funkčné využitie územia, stanovuje zásady organizácie územia a vecne a časovo koordinuje výstavbu a iné činnosti. Pre lepšiu názornosť uvediem napr. park pred kostolom. Už v roku 1994 v územnom pláne bolo určené funkčne využitie priestoru Jednoty a časti farskej záhrady na park. Na danom území nebolo možné vydať stavebné povolenie na žiadnu inú stavbu, aj keby na tom boli vtedajší alebo terajší vlastníci trvalí. Obec postupnými krokmi túto časť plánu napĺňala – kúpa objektu a pozemku od Jednoty a podobne.

PRÍPRAVA NOVÉHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Na území obce sa stretávajú rôzne záujmy štátu, záujmy štátnych orgánov a organizácií, správcov infraštruktúry, podnikateľov a samozrejme občanov a obce samej. Schválený územný plán poskytuje právnú istotu akým spôsobom sa má využívať územie, akú stavbu možno na danom pozemku postaviť, aké sú základné priestorové podmienky umiestnenia stavby a podobne. Územný plán však neurčuje len prípravu novej výstavby, ale vytvára predpoklady na zosúladenie všetkých prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt v území a to nie len stavebných činností.

Zásady stavebnej regulácie:

- nedovoliť zástavbu u rodinných domov vyššiu ako dve nadzemné podlažia a podkrovia a u občianskej vybavenosti tri nadzemné podlažia a podkrovia,
- nové objekty rodinných domov a občianskej vybavenosti povoľovať len so sedlovými a valbovými strechami so sklonom 30 – 50 stupňov
- hrebene striech nových objektov orientovať nasledovne: u samostatne stojacich rodinných domov kolmo na ulicu, resp. kolmo a rovnobežne u domov pôdorysu L, u radových rodinných domov kolmo alebo rovnobežne na ulicu, ale nie kombinovane

- pri stavebných rekonštrukciách objektov postavených do roku 1939, ktoré si zachovali svoj pôvodný vzhľad, nedovoliť zásahy ktoré by znamenali narušenie celkových proporcií objektov, výrazu priečelí a zásadnú zmenu stavebných materiálov

- zmena tvaru a charakteru strechy je prípustná len ak ide o rekonštrukciu plochých striech.

To sú len niektoré zásady z platného územného plánu. V súčasnosti pripravujeme nový, resp. aktualizáciu pôvodného územného plánu. Prehodnotí sa vymedzenie plôch pre verejnoprospešné stavby, zásady usporiadania dopravy a občianskeho a technického vybavenia, urbanistická koncepcia priestorového usporiadania atď. Návrh aktualizovaného územného plánu bude samozrejme v dispozícii občanom na obecnom úrade, kde po nahliadnutí sa budú môcť vyjadriť alebo navrhnúť iné riešenie.

Mnohí z Vás si iste spomenú na tzv. SWOT analýzu, ktorú v priebehu minulého roka s niektorými skupinami občanov vykonal starosta obce. Charakterizovali ste slabé a silné stránky všetkých oblastí života v obci. Je to základný materiál, z ktorého sa vychádza pri tvorbe vízie obce do roku 2015. Následne táto vízia je jedným z najdôležitejších podkladov územného plánovania.

ŠPORT * ŠPORT * ŠPORT * ŠPORT

3. Kováč Miroslav Čaňa
4. Ivan Martin Valalíky
5. Lacko Imrich Valalíky
6. Tkáč Dušan Gyňov
7. Lacko Pavol Valalíky
8. Kováč Ondrej ml. Čaňa
9. Eliáš Jozef Valalíky
10. Pošivák Peter Valalíky

Zároveň sa organizačný výbor chce poďakovať sponzorom, ktorí prispeli k zdarnému priebehu turnaja.

Organizačný výbor

TURNAJ V MARIÁŠI

Dňa 15. júna 2003 sa v priestoroch kultúrneho domu vo Valalíkoch uskutočnil 9. ročník turnaja o majstra Valalík v mariáši. Na turnaji sa zúčastnilo 30 hráčov z okolitých obcí a Valalík. Po úvodnom rozlosovaní sa rozbehla súťaž, ktorá trvala 3-krát jedna hodina. Po uplynutí každej hodiny sa spočítali dosiahnuté finančné prostriedky a víťazom sa stal hráč, ktorý získal najviac finančných prostriedkov. V 9. ročníku zvíťazil p. Kováč Ondrej st. z Čane, ktorý svoju finančnú výhru vo výške 1.000,- Sk venoval na onkológiu. Na tento humánný čin mu organizačný výbor aj touto cestou ďakuje.

Celkové výsledky 9. ročníka :

1. Kováč Ondrej st. Čaňa
2. Mihók Jozef Čaňa

Vysoká teplota bola najväčšou prekážkou pre bežcov počas 16. ročníka cestného behu Valaliky-Skároš a späť. Tentokrát sa bežalo už po predĺženej trati - 21 100m a pod novým názvom "Valalický polmaratón". Trasu sme predĺžili hlbšie do obce, čo ešte viac zvýšilo divácky záujem. Organizátorov zaskočila trochu nižšia účasť bežcov - najmä zahraničných. Podiel na tom má už spomínaná teplota okolo 30 stupňov C, ktorá sa drží pomerne dlho. Ani povestný "Medard" nezachránil bežcov pred horúčavou, preto sa mnohí na poslednú chvíľu odhlásili. Veríme, že o rok sa to zmení a uvidíme u nás kvalitnú bežeckú elitu, ako sme zvyknutí z posledných rokov.

Úmorná horúčava sprevádzala bežcov na prvom „Valalickom polmaratóne“

skvalitniť tento beh najmä účasťou špičkových zahraničných pretekárov. Vyslovujem svoju vďačnosť pracovníkam kultúrneho strediska našej obce, starostovi Ing. Milanovi Tóthovi, zástupcovi, Obvodnému oddeleniu Policajného zboru v Čani, bezpečnostnej službe p. Palka, zdravotníkom, usporiadateľom, rozhodcom a všetkým tým, ktorí prispeli k veľmi vydarenému a na vysokej úrovni vytvorenému podujatiu. Svedčí o tom spokojnosť bežcov a ich osobné poďakovanie. Zvlášť by som chcel spomenúť viacročnú veľmi dobrú spoluprácu našich sponzoriek kvetov p. Uvegešová Máriu a p. Eštokovú Ivetu, ktorých kytice sú ozaj umeleckým dielom. Za ich ochotu a umenie im patrí náš obdiv a vďačnosť odmenených pretekárov. Ešte raz srdečná vďaka a tešíme sa na ďalší ročník.

Na štart 1. Valalického polmaratónu sa postavilo 60 bežcov, z toho 5 žien. Do cieľa nedobehli traja pretekári. Na trase boli 4 občerstvovacie stanice, aj ľudia v dedinách cez ktoré sa bežalo ochotne podávali vodu a polievali bežcov. Beh bol veľmi ťažký – najmä prvá časť. Bolo veľmi horúco a dusno. Môžem to aj sám potvrdiť, hoci túto trasu poznám dokonale. Chcem sa poďakovať všetkým priaznivcom, ktorí podávali občerstvenie a prišli povzbudiť bežcov po celej trase. Vďaka patrí starostom z príslušných obcí za hudobné vysielanie počas behu. Naša veľká vďaka patrí všetkým sponzorom, najmä našim aj cudzím. Bez ich príspevku sa v dnešnej dobe takéto podujatie, na tak dobrej úrovni nedá uskutočniť. Ďakujem Vám za pochopenie a verím, že sa pripoja svojou troškou aj ďalší, ktorí doposiaľ stáli bokom a dokážeme ešte viac

Víťazi jednotlivých kategórií:

1.A Orest Babjak	1:10:54
2.A Vladislav Lipovský	1:14:23
3.A Slavomír Lidvai	1:16:14
1.B Štefan Racz	1:20:04
1.C Pavol Obraz	1:20:14
1.D Vincent Juhász	1:32:56
1.Ž Zlatica Semanová	1:44:44

Ako najlepší pretekár z obvodu obcí cez ktoré sa bežalo bol vyhodnotený p. Bartók z Geče. Zároveň bol vyhodnotený aj najstarší účastník p. Varga Vincent z Košíc (rok narodenia 1927), ktorý si zaslúži nielen náš obdiv ale aj našu úctu.

Tomáš Čigáš
riaditeľ preteku

Na 16. roč. Valalického polmaratónu sa podieľali tieto sponzori:

OcÚ – Valaliky, Geča, Čaňa, Ždaňa, Skároš, ZIPP Geča, Stavebné hmoty s.r.o Turňa n/B, Peguet Košice, MOLD s.r.o Valaliky, FROM s.r.o. Valaliky, AGRO-CHOV, C:M spol. s.r.o, ELEKTRO DIANA, Solitus spol. s.r.o, OKENNÉ CENTRUM – Hruščák, čalúnnictvo Blaško, Mulato, Majorošová Marta, KVETY IVKA, Palenčár Pavol, Uvegešová Mária, Andreovský Jozef, Jakabová Anna ml., Staňo Ladislav, Seman Jozef, Jakabová Anna st., Vinca Ľubomír, Matisová Alžbeta, Varga Vincent, Tomeček Emil, Straka Imrich, Dušan Varga, Ľubomír Oravec, Leško Jozef, Lekárň Prameň, Tauris CASOVIA, Zelenina Takač Anton, MUDr. Janočko Ján, Obvodná polícia Čaňa, SBS Palko Peter, Porcel Tarhaničová, Ing. Klimek Miroslav, MEDEA a.s., Labaš s.r.o. Prvá stavebná spoločnosť.

STOLNÝ TENIS

Jahoda na šľahačke

Celý rok informujeme všetkých našich priaznivcov o výsledkoch, ktoré dosahujú najmä naši najmladší reprezentanti, žiaci a žiačky, väčšinou úspešne.

Záver sezóny bol tiež v znamení úspechov. Naša detsko-ženská reprezentácia dokázala potvrdiť svoje oprávnenie hrať v I. lige žien aj v I. lige dorastencov. Posledné stretnutia s najväčšími súpermi zvládli s prehľadom a získali potrebné body pre záchranu v súťaži.

V týchto súťažiach hrali Lívia Drotárová, Ivana Figurová, Zuzka Takáčová a Dominika Lacková. V rozhodujúcich stretnutiach nastúpila aj Janka Palenčárová a veľmi pomohla! Škoda, že nehrala celú súťaž, mohli sme pomýšľať aj na postup.

Lívka Drotárová sezónu zakončila titulom majsterky kraja v kategórii dorasteniek. Pre nás nepochopiteľný spôsob nominácie však na majstrovstvách Slovenska bola len ako náhradníčka!

Titul získala hráčka, s ktorou má Lívka aktívnu bilanciu, nepomohlo ani druhé miesto v družstvách na majstrovstvách Chorvátska v Záhrebe, kde za sebou nechali aj reprezentáciu Slovenska.

A teraz jahoda na šľahačke! Zuzka Takáčová pre náš klub aj obec vybojovala bronzovú medailu na majstrovstvách Slovenska najmladších žiačok! Veľmi nás to teší. Teší nás aj to, že Zuzke dýchajú na chrbát ďalšie naše nádeje. Veríme, že pôjdu v jej stopách.

Z uvedeného vidno, že podpora, ktorú máme od obecného úradu i všetkých priaznivcov prináša ovocie!

V júli máme prestávku, 1. augusta štartujeme do novej sezóny za ďalšími metami!

L. Andor

F U T B A L

Naše "A" mužstvo čakala veľmi ťažká jarná časť sezóny 2002/2003. Po jesennej časti sme mali v tabuľke pravdy – 6 bodov, o zápas viac doma ako vonku. Viacerí hráči základnej zostavy z rôznych príčin prestali trénovať (P. Sviatko, D. Horváth, S. Sedlák, R. Juhász, P. Kyseľ, P. Tokarčík, A. Bakši). V prípave sa zranil R. Matis, po ňom L. Mako. V príprave chýbali J. Fedor a M. Tóth, ktorí po prvých majstrovských zápasoch začali s mužstvom trénovať. V boji o záchranu museli tréner J. Leško a asistentom I. Kyselom stavať na mladých chlapcoch, ktorí mali málo alebo ešte žiadne skúseností zo zápasov dospelých (P. Sepeši a P. Babjak. D. Tóth, M. Tokarčík, S. Palenčár, V. Čorňak), posila z Čane M. Leško, káder doplnili dorastenci M. Uhlár M. Mitro, V. Timko a M. Palenčár. Začali sme jarnú časť nepresvedčivo vonku neškodní, doma horko ťažko vydreli víťazstvo. Mladé mužstvo sa muselo v priebehu sezóny zohrávať, museli sme zohrať čo najviac priateľských zápasov, aby sa hráči v mužstve uvedomili a našla sa čo najlepšia zostava. Cieľ zachrániť sa nám podaril v poslednom zápase doma s Medzevom výhrou 4:1. V jarnej časti sme odohrali 13 zápasov 6-krát vyhrali, 2-krát remizovali, 5-krát prehrali, získali 20 bodov a skóre 19:22. Celkove sme skončili na 9. mieste, získali 35 bodov, skóre 33:46. Najlepší strelci V. Tóth 7, M. Tóth 5, J. Fedor 4 atď. Máme mladé, perspektívne mužstvo. Má výkyvy vo výkone, a v psychike, je potrebná trpezlivosť a čas. Ak

sa udrží pokope vytvoríme skvelú partiu, môžeme sa dočkať výborných a výsledkoch.

Jozef Leško

Dorastenci

Naši dorastenci po slabých výkonoch nakoniec skončili tak ako skončili, posledný v 16 člennom peletóne IV. ligy skupiny "D". Po 5 výhrach, 4 remízach a 21 prehrách väčšinou vysokých, čomu nasvedčuje aj vysoko pasívne skóre 39:118 a zisk iba 19 bodov.

Prehľad výsledkov jarnej časti:

Valaliky – V. Ida	1:0
Ťahanovce – Valaliky	3:6
Valaliky – Haniska	1:2
K.Podhradie – Valaliky	4:0
Valaliky – K. Olšany	0:3
Valaliky – V. Opátske	0:2
Šaca – Valaliky	4:0
Valaliky – Medzev	0:0
Jasov – Valaliky	9:1
Valaliky – Trstené	0:1
Turňa – Valaliky	9:0
Valaliky – Geča	0:5
Krásna – Valaliky	1:1
Valaliky – Dobšina	2:4
Barca – Valaliky	11:1

Podľa výsledkov je vidieť, že s našim dorastom niečo nie je v poriadku. Nie je mysliteľné aby mužstvo jednu nedeľu vonku vyhralo 3:6 (Ťahanovce) alebo remizovalo 0:0 (Krásna n/H.) a prakticky to isté mužstvo o týždeň nato na domácej pôde prehralo 1:2 s Haniskou a 2:4 s Dobšinou. Jednotlivcov v doraste chváliť alebo haníť je zbytočné. Tam musí ťahať partia. Ak nie je partia nebude ani futbal na ihrisku, predsa nemôžu 11 hráči hrať na svoje tričko, každý musí hrať za partiu, za mužstvo, za Valaliky a preto chlapci zamyslite sa nad tým. Jeden futbalový ročník sa skončil ale ďalší je pred nami a my všetci musíme urobiť všetko preto, aby bol lepší ako ten predošlý. Účast na tréningoch, to je stará bolesť a nielen dorastu. Veď najlepšie povedať „nemôžem som zranený“!

Takáč Jozef